

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:

Un şir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

REDACTOR RESPONSABIL:

Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 180 Lei

Pe 6 luni . . . 90 Lei

Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 3.50 Lei

Unitatea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Ținuta noastră.

Principii și norme de urmat în alegerile parlamentare din
partea clerului și a credincioșilor bisericii noastre

de Dr. Alexandru Rusu.

Conștii de importanța și gravitatea pe care o are, în situația de azi, abordarea chestiunii de care ne ocupăm, ținem să fixăm chiar de la început, că tot ce urmează mai jos constituie părerea individuală a celui care scrie aceste șire, care nu angajează, în nici un chip, oficialitatea și conducerea bisericii noastre.

Atâta timp, cât această biserică nu va găsi că e bine și necesar să adune pe credincioșii săi în cadrele unui partid aparte, merită să servească în chip deosebit interesele ei — și pentru asta nu credem că a sosit încă timpul —, oficialitatea bisericească nu poate impune credincioșilor săi decât să nu meargă cu partidele subversive din punctul de vedere al ordinii bisericești și de stă, lăsând încolo tuturor cea mai deplină libertate întru aprecierea grupărilor politice care nu intră în această categorie, căreia, după părerea noastră, nu-i aparține în România decât singurul partid comunist și, într-o anumită măsură, cel socialist.

Aceasta nu înseamnă însă, nici pe departe, că ceice stau în fruntea bisericii noastre să nu poată avea și ei — la fel cu toți ceilalți membri ai acestei biserici — preferințele lor, întemeiate exclusiv pe considerente de ordin religios și bisericesc (fiindcă alte considerente nu pot fi aduse aici în discuție), față de unul ori altul dintre grupările politice existente. Și rostul acestor șire este tocmai de-a arăta — o repetăm: pe temeiul exclusiv al considerentelor de natură bisericească — motivele care fac pe scriitorul acestor șire, ca dintre partidele de azi să prefere partidul național și să creadă, că clerul și credincioșii bisericii noastre ar trebui să meargă, ca unul, alături de partidul acesta.

Toate lucrurile mari și însemnate, cari pot fi cuprinse sub numele de interese vitale și de existență ale bisericii noastre se rezumă la deplină — după cum arătam și în articolul din numărul ultim — la ceea ce se cheamă egală îndreptățire și deplină paritate confesională a acestei biserici cu oricare din celelalte culte ale țării. Adevărat, că acest regim, perfect egal și deopotrivă pentru toate cultele recunoscute, poate fi și el mai mult ori mai puțin favorabil bisericii, după cum realizează adecă mai mult ori mai puțin din rosturile și indeletnicirile proprii misiunii bisericești, dar atâta timp cât într-o țară stăpânește regimul egalei îndreptățiri pentru toate cultele, existența și vitalitatea lor — care în acest caz e în funcție numai de raporturile dintre ele —, atârână singur de la trăinicia și puterea fiecăruia.

Șe știe însă — și nu este primul caz

când subliniem aceasta în coloanele organului nostru —, că în memorabilele hotărâri ale adunării naționale dela 1 Decembrie 1918, ținută la Alba-Iulia, se cuprinde cât se poate mai lămurit și mai răspicat acest suprem postulat al bisericii noastre. Aceste hotărâri, între cari și deplina paritate confesională de care vorbim, au stat de atunci în toată vremea și — după declarațiile repetate ale șefilor partidului național — mai stau și azi la temelia acestui partid, constituind cea mai însemnată parte a revendicărilor înscrise în programul, pe care vrea să-l realizeze când va fi la putere.

Această egală îndreptățire și deplină paritate confesională nu o găsim, în schimb, în programul nici unuia dintre celelalte partide ale țării, ba considerând că partidul liberal și cel al poporului au avut și până acum puterea în mână, suntem în situația de-a putea afirma chiar în chip pozitiv, că aceste partide nu stau pe temeiul deplină parității reclamate atât de imperios de biserică noastră, ori, cel puțin, că lucrează împotriva intereselor ei de viață.

Cât pentru partidul liberal, a cărui guvernare ne este încă în proaspătă memorie, lucrul este absolut limpede. Situația noastră din Constituție față de așa-numita biserică „dominantă”, și mai ales felul cum această situație a fost permanent și pe întreagă linia redusă la o stare de umilitoare inferioritate, apoi — ca să nu mai amintim altele — faimosul proiect al regimului cultelor, sunt momente atât de hotărâtoare și de concludente, încât asupra lor nu mai încapă nici o discuție. Dar nu este mai bun nici partidul poporului, care a ajuns acum din nou la putere. Lui se datorește anume, că școlile confesionale sunt astăzi o pagină aproape moartă a bisericii noastre, pe care actualul ministru al instrucției, acelaș d. Negulescu, vrea să o rupă afirmative cu totul din cartea vieții acestei biserici, luându-ne și zidurile școlare ce biată ne-au mai rămas. Unde mai punem apoi insuflețirea aproape delirantă, cu care întreagă oficialitatea bisericii ortodoxe a salutat venirea guvernului acestui partid, dublat de disidența pronunțată ortodoxă care s'a rupt din partidul național?!

Așa fiind — după ce partidul țărănesc pe care nu l-am amintit nu contează aproape de loc în Ardeal —, toate elementele de judecată cari pot să apese ceva în cumpăna gândirii noastre politice, militază hotărât pentru partidul național, în jurul căruia s'au grupat și până acum cei mai mulți fii ai bisericii noastre.

Au fost totuși destui, și în trecut, cari au socotit aceasta ca o greșală politică, iar azi

numărul acestora pare a fi și mai mare. Credința lor e, că biserică noastră ar trebui să meargă cu toate guvernele, aranjându-se — chiar și cu prețul unor capitulări mai însemnate — cât se poate mai bine cu toate, așa după cum procedază, cu rezultate, se pare, tot mai apreciable, minoritățile etnice. Dar chiar aici, în această comparație cu minoritățile etnice, vedem noi greșala de temelie a acestei concepții, nu tocmai la înălțime ca consecvență politică. În deosebire de ale minorităților, postulatele noastre sunt lucruri, asupra cărora nu se poate admite transacție și cari numai privite în chip integral, și aceasta încă numai după o muncă mai îndelungată, pot avea darul de-a solidariza în jurul lor pe toți fiii bisericii noastre. Comparației îi lipsește deci elementul cel mai esențial, baza comună, și de aceea suntem de convingerea că, încercând un atare aranjament, am contribui în chipul cel mai păgubitor la desagregarea sfintei noastre biserici.

Cel mai bun lucru, pe care-l putem face în alegerile apropiate, este deci să ne solidarizăm cu toții în jurul chestiunii mari și principiale a celei mai depline parități confesionale, mergând iarăși alături de singurul partid care ne-o garantează. Inspirată de considerente atât de înalte, atitudinea aceasta nu poate să facă nimănui supărare, ea poate însă trezi la realitate și celelalte partide, făcându-le să înțeleagă că cu noi nu se poate sta de vorbă decât pe temeiul admiterii integrale a acestui postulat.

*

Aceasta este părerea noastră și am fi foarte bucuroși dacă cineva din ceice au alte credințe ar veni să desvoalte și susțină în numărul proxim, tot la locul acesta, părerea contrară. Aceasta, pentru că nimeni să nu ne poată aduce vreodată acuza, că abuzând de situația de director al acestui principal organ de publicitate al bisericii noastre, am fi căutat să îndrumăm orientarea ei politică într-o alvie nepotrivită cu interesele ei.

Pe marginea unei „foițe”. În numărul dela 28 Aprilie al noului ziar „Biruința” din Cluj, dl Dr. I. Cucu — afirmative un adversar al bisericii noastre — publică, sub titlul: „Un poet creștin”, câteva considerații privitoare la poetul francez F. Jammes, asupra cărora e bine să ne oprim un moment.

Încălzit de arta senină și caldă a acestui mare poet creștin, în a cărui poezie „înțelegerea vieții este totuși în perfectă armonie cu epoca noastră”, d. Cucu caută o explicație pentru totala lipsă de poezie pe pământul ortodoxiei române, care dela mitropolitul Dosofteiu încoace n'a mai produs nimic pe terenul acesta. „Dela acest simplu poet ortodox încoace — spune d. Cucu — practica noastră religioasă a rămas constant fără reflex în artă și, mai cu seamă, în poezie”. Ca motiv

se invoacă „eurentul de riguros criticism“, întronat de Junimea dela Iași, care „ne-a, dus până la scepticismul nemilos al lui Caragiale“, dar vina principală pentru această secetă în ale poeziei creștine o poartă, după părerea dsale, însăși ortodoxia. „Absentă cu totul mai înainte din mijlocul societății românești, ortodoxia este acum într'o fază teoretică... Ea n'a știut să ne câștige din timp pentru o viață creștinească sufletească și a întârziat neconștient să ne însufle o cunoștință religioasă proprie“.

Cu totul altfel se prezintă mediul catolic, din care a putut răsări un poet de talia lui Jammes. Este mediul bine cunoscut, în care „Dumnezeu i-a pătruns în conștiință... din belșugul de credință a sfințelor obiceiuri și ceremonii religioase. În procesiunile, atât de numeroase în practica bisericii catolice, F. Jammes a găsit poezia credinței, a primit-o cu cucernicie și ni-a redat-o bogată și nouă“.

Dar d. Cucu — probabil pentru a nu desminti o anumită atitudine a dsale de până acum — a ținut să mai spună, și următoarele cuvinte cari trebuiau să rămână: „Poetul acesta care a revoluționat în profunzime, este gloria catolicismului, nu fiindcă el ar fi mai catolic decât părintele Rusu dela Blaj, ci fiindcă, înainte de toate, el este creștin“.

Pentru a nu-l putea aproba pe deantregul, d. Cucu s'a socotit dator să dea această lovitură Blajului nostru — chipurile „catolic“ de-a binele și „creștin“ mai puțin —, dar dsa, care despre iubitul său autor spune că a putut ajunge un poet creștin atât de însemnat numai grație catolicismului plin de viață, nu și-a dat, se vede, seamă de contradicția în care a căzut.

De aceea noi, chiar pentru a da o dovadă, că avem ceva și din creștinism, nu-i socotim păcatul acesta. Binele ce ne-a făcut prin celelalte șire ale sale întrece cu mult răul ce-a voit să ne facă prin aceasta mică înțepătură nereușită.

RECLAMA

„: este sufletul comerțului :“

Foița „Unirii“

Exemple de urmat.

Non v'e maggior nemico della tropa prosperita.
Giusti (Prov. Toscani)

(nl.) Scriitorul italian Tommaso zice, că prosperitatea agravează pericolul în multe feluri, și anume: atrăgând cupiditatea și invidia, amorțind tăria și prevederea, alipind sufletul de bunurile ce posedă ca și cum acele bunuri ar fi condițiune necesară a fericirii ș. a. Și într'adevăr cercetând istoria veacurilor trecute, putem constata, fără nici o greutate, că prosperitatea prea mare a făcut să decadă Grecia, Roma imperială și alte atâtea state înfloritoare; pe când persecuțiunile au avut efectul tocmai contrar, făcând pe persecutați să-și strângă rândurile, să fie mai prevăzători și astfel să se întărească.

Unde au putut fi mai mari persecuțiuni în contra catolicilor decât în Olanda, în această țărișoară, care pe cât e de mică pe atât de mare cuib a fost ereticilor și inamicilor bisericii catolice. Și cu toate acestea, acolo în marea de calvini biserica stă, se pare, mai bine, decât în oricare altă parte de lume.

O necuviință.

In atențiunea prefecturii județene și a ministerului de interne.

Intre „Știrile mărunte“ din ultimul număr am dat sub titlul „Locale“ și următoarele șire:

„Săptămâna trecută a început să se adune materialul de lipsă pentru continuarea pavării drumului „principal din piață, întreruperea căreia chiar în fața catedralei, și îndeosebi în felul cum s'a făcut, a fost o adevărată rușine“.

Ca răspuns la aceste șire, cari veneau să constate un adevăr, pe care ne închipuim că nici dd. dela primărie nu pot avea îndrăzneala să-l pună în discuție, și cari nici nu priveau de astfel actualul consiliu, ales după „întreruperea“ criticată de noi a pavării din chestie, ni-s'a trimis — cu semnătura dlui primar Dragoș, care scrie „în numele delegațiunii permanente“*) — următoarea adresă, pe care, pentru mai multă fidelitate, o dăm cu păstrarea intactă a stilului, gramaticii și ortografiei specifice dela primăria actuală a orașului nostru:

PRIMĂRIA ORAȘULUI DE REȘEDINȚĂ, BLAJ.

Nr. 192

D. D.

Dr. Alexandru Rusu, Dir. Ziarului „Unirea“ și Augustin Popa, Redactor Responsabil al ziarului

La știri mărunte cu multă părere de rău am văzut că ați inserat următoarele: (Aici urmează textul produs mai sus al notiței noastre).

Domnule Director! Nu pot să înțeleg, e o purtare de canonic această procedură pe care Dvoastre, în calitate de părinte sufletească al acestui Blaj, totdeauna cu multă ură și reavoință nu numai acum dar și cu ocazia alegerilor comunale va-ți purtat cât să poate de scandalos, cu ziarul DVoastre, numindume consiliu hibrid și drojdea societății, ba cei mai mult chiar pe coratorii Bisericii gr. cat. ia-ți tratat în felul de mai sus.

Vă rog ca să dați explicații acestui pasaj și să spuneți cu toată sinceritatea ce a fost o adevărată rușine continuarea pavării prin piața I. M. Clein.

Suntem scandalizați de purtarea DVoastre cu atât mai vârtos cu cât un părinte sufletească un preot nu ar trebui să fie condus de atâta ură și patimă și dacă și

*) Membrii ordinari ai acestei delegații sunt următorii dd: Emil Oltean, Iosif Schiller și Carol Schieszl, iar supleant Gregoriu Șimon.

Dar să vorbească faptele:

În această țărișoară, care are o întindere de abia 12,000 km², iar din locuitori abia 35% sunt catolici, în total cam 2½ milioane, această mână de oameni desvoaltă, în comparațiune cu marile popoare catolice, o activitate de necrezut.

Catolicii olandezi au bunăoară o mare și înfloritoare societate a preoților numită „Sf. Vincențiu de Paoli“. Această societate îi ține pe preoți într'o strânsă legătură de iubire, așa încât preoțimea olandeză catolică formează un întreg. Au apoi societăți de „Credință și știință“, pentru promovarea credinței catolice și a științelor; au o asociațiune pentru studiul științelor între catolici cu mai multe ramuri, pentru drept, medicină, științe naturale, literatură ș. a. Găsim aci o complectă organizare a unei societăți pentru fondarea universităților catolice. Au organizat pe studenții catolici, au o uniune poporală și o societate a muncitorilor catolici în fie care din cele 5 dieceze. Au o duzină de asociațiuni de meseriași catolici, societate de temperanță creștină, o societate numită „a sfintei Cruci“ pentru bărbați și una numită „a sfintei Marii“ pentru femei, și mai au în sfârșit o societate pentru promovarea bunăstării morale a soldaților catolici.

Iată, cât de minunat s'a organizat această mână de catolici în Olanda, care lucru poate

pe viitor mai îndrăzniți ca să faceți acest lucru dezbăcați Vă rog haina popiască ca să-mi pot lua satisfacție pe cale cavalierească.

Blaj, la 1 Mai 1926

In numele delegațiunii permanente

Primar: St. Dragoș

Cerem scuzele cititorilor pentru această necuvincioasă proză primărească, dar n'am putut da acestui d. primar explicația cerută, decât publicându-o în întregime, pentruca toată lumea să poată cunoaște halul în care a ajuns Blajul nostru de pe urma ultimelor alegeri comunale, făcute în condițiile despre cari n'am dat, la timpul său, decât o icoană foarte palidă și absolut sumară.

Protestând cu toată hotărârea împotriva insultelor personale și a necuviințelor cuprinse în această adresă, o supunem aprecierii competentă a dlui prefect și a dlui ministru de interne, rugându-i să binevoiască a calma puțin nervii iritați ai dd. dela primăria noastră și a-le pune în vedere, că înainte de a mai întreprinde odată în polemii cu scrisul oricui, să caute să înțeleagă întâiu cuprinsul adevărat al aceluia.

Iar în ce privește critica pe care o faceți — când găsim că e necesar — gospodării noastre orășenești, ea este un elementar drept cetățenesc care nu ni-se poate fura și a cărei deprindere n'am știut până acum, că ar putea fi taxată drept o „îndrăzneală“, cum afirmă d. primar. Cu toate amenințările noi vom continua să o socotim drept o datorie.

Opera la Blaj.

Săptămâna aceasta, Luni și Marți, orașul nostru a avut rarul prilej de-a asista la o prezentăție de operă binereușită. O grupă din artiștii de seamă ai Operei române din București a avut curajul de-a încerca să desfășoare pe măruntele scene de provincie strălucirile artistice din Tosca de Mascagni și Rigoletto alui Verdi. Și puterea talentului artiștilor — între cari e destul să pomenim îndeosebi pe dna Drăgulinescu-Stinghe, de Costescu-Duca, dl Indrieș dela Opera din Cluj —, a reușit să acopere deplin defectele inevitabile ale scenăriei. Orchestra, firește, într-un turneu ca acesta nu putea fi complectă. A fo-

că nu l-ar fi făcut, dacă n'ar fi avut purure în coaste pe calvini și iansenisiți, atroci dușmani ai catolicismului.

Dar nu mai puțin minunate sunt efectele acestei organizațiuni. Dela 1853 încoace catolicii olandezi au restaurat 150 de biserici și au edificat 500 de biserici noi, cari au costat peste 50 milioane floreni olandezi, adică peste 4 milioane 250 mii funți sterlingi englezi. Fiecare din cele 5 dieceze catolice are câte un seminar preparator și câte unul teologic; în prezent unul dintre episcopi e preocupat cu edificarea unui seminar teologic, care promite a fi cel mai mare și mai modern din toată Europa.

Mica populație catolică a Olandei susține azi 10 seminarii diecezane cu 130 de profesori și 1500 de studenți pentru misiuni în patrie. Mai susține apoi 650 de comunități religioase (călugărești) de bărbați și femei, 21 colegii (internate) catolice, 28 societăți pentru misiuni între păgâni și 27 seminarii pentru misionari. În cari 3000 de studenți eclesiastici se pregătesc pentru a merge să predice cuvântul lui Dumnezeu, pacea și adevărul, la popoare cari zac în întunec și în umbra morții. Acest colțșor al Europei, care în aceeași vreme este țara cea mai mare a misiunilor, a dat 1000 episcopi misionari, 1300 preoți misionari, 1000 surori călugărești misionare și 800 frați călugări.

totuș destul de numeroasă, pentruca priceperea dlui R. Urlățianu să scoată la iveală frumusețea ascunsă în nemuritoarele compoziții. Publicul aclamat cu însuflețire pe artiștii, cari prin cântul și jocul lor au reușit să reabiliteze în fața publicului din Ardeal prestigiul teatrului românesc, întunecat în parte de unele trupe fără răspundere, compuse din aventurieri și pomanagii, ce ne-au năpădit în anii din urmă.

O singură notă discordantă a avut spectacolul: ieșirea nesocotită a impresarului trupei, un anumit d. Vămășescu care, nemulțumit cu încasările, a ținut să-și exprime în public nemulțumirea și să arunce în cărca „Blajului istoric și cultural” eventuala distrămăre a trupei. A făcut acest gest instigat, probabil, și tendențios informat de oameni, cari n'au alt gând decât să ponegrească Blajul. În realitate s'a încasat mai bine decât oricând în trecut (în seara întâi peste 15,000 Lei!) și avem informații precise, că în alte orașe încasările au fost binișor mai mici, fără ca dl impresar să-și fi permis o astfel de necuviință, supărătoare pentru public și artiști deopotrivă.

În legătură cu acest incident, primim și dăm publicității o scrisoare a șefului orchestrei, menită a preveni orice turburare a raporturilor de caldă simpatie dintre publicul Blajului și artiștii operei din București, din pricina nesocotinței impresarului.

Scrisoarea este aceasta:

Domnule Director!

Vă rugăm să binevoiți a da publicității, în mult apreciatul DVoastră ziar, următoarele:

Personalul artistic al companiei de operă românească din București, aduce pe această cale cele mai vii mulțumiri intelectualității din Blaj, care este în tradiția istorică a acestui focar de cultură românească și morală creștinească, pentru primirea călduroasă ce i-s'a făcut, desolidarizându-se de eșirea provocată de un personaj oficios care — cu bună seamă — n'are nimic comun nici cu cultura și nici cu sentimentele marelui majorității blăjene.

Mulțumindu-vă pentru ospitalitatea ce ne-o dați, vă rog să primiți cele mai profunde respecte ale noastre.

Radu Urlățianu,

șef de orchestră dela Opera Română.

gări, cari toți lucrează în 12 misiuni: în Borneo, Brasilia, India de Vest, Porto Ricco, India de Est, insulele Filipine, India, China și Java. Afară de aceste mai au apoi misionari în Suedia, Norvegia și Finlanda.

Și toate aceste minuni — o spunem fără a ne teme că vom fi desminșiți — nu s'ar fi întâmplat dacă frații catolici din Olanda ar fi trăit în prosperitate, exercitându-și credința lor netulburată de nimenea.

Fie, ca exemplul fraților olandezi să aibă răsunet și la noi, să ne organizăm și noi luptând cu armele lui Isus Hristos, cari sunt pacea și iubirea, pentru înălțarea sfintei biserici române unite în scumpa noastră Românie. Persecuțiile din partea fraților de sânge, fie directe, fie indirecte, să ne servească de permanent imbold spre organizare, aducându-ne pururea aminte de cuvintele Mântuitorului: „Fericiți veți fi, când vă vor batjocori și persecuta pe voi...” iar la injuriile ce ni-se aduc să nu uităm cuvintele sf. Papă Gregoriu Mare: „Gloriosior est iniuriam fugere tacendo, quam superare respondendo”.

Cețiți și răspândiți: „UNIREA”.

Chiemare pioasă.

— Apel la contribuire pentru ziua eroilor* —

Opriti-vă o clipă! și cugetați la adevărul pios și îndemnul înalt omenesc al acestor rânduri:

E vorba de *glorioșii noștri căzuți*, din jertfa cărora a răsărit întregirea neamului.

Unii au murit în spitale; alții au putut fi îngropați cu grije chiar pe câmpul de luptă, cei mai mulți și-au lăsat însă trupurile lor — fără nume — sub o mână de țărână aruncată în grabă.

Și locurile acestea sfinte — în care trupurile lor s'au plămădit cu glia strămoșească — n'au fost însemnate nici cu o cruce, umil semn, pe care ultimul creștin și-l pune la căpătâiul locașului de veșnică odihnă.

Gândiți-vă! că *tot temelul vieții voastre de azi — așezată pe temeliiile trainice — se datorește, în prim rând, acelora, care sac dealungul munților, plaiurilor și drumurilor noastre fără un semn la căpătâiu!*

Vremurile sunt grele, iar nevoile țării — secătuită de vitregia războiului — multe și mari. Ajutorul Statului, fără sprijinul cetățenilor, nu-i îndestulător.

Dați obolul vostru neprecupețit pentru eroii noștri, cu gândul, că în locul în care a căzut un luptător și o viață de om s'a stins, s'a pus și cu ajutorul vostru un semn pentru cinstirea lui, a națiunii și a voastră.

De „Zua eroilor” — sărbătoare închinată lor — răspundeți cu prisosință la chemarea societății „Mormintele eroilor”, care se îndreaptă către voi cu gândul că nu o veți lipsi de sprijinul vostru.

Purtați cu mândrie insignele, ce se vor împărți în această zi de Societate — drept mărurie vie că știți să cinstiți eroismul ostășesc — și dați-vă obolul vostru, cu sufletul deplin mulțumit, că V-ați îndeplinit o înălțătoare îndatorire.

Hotarele morții nu poartă peșeti deosebite; ofrandele se primesc și semnele la căpătâiu vor fi puse fără vre-o deosebire de religie sau naționalitate.

Măsuri electorale.

Dispozițiile luate în cauza candidaturilor preoțești de mitropolia Blajului.

Îndată după întoarcerea I. Preasfinției Sale pâr. Mitropolit Vasile dela Roma, s'au luat în cauza candidaturilor parlamentare ale preoților următoarele dispoziții:

În vederea alegerilor generale pentru Corpurile legiuitoare române, fixate deja pentru zilele de 25 respective 28 Maiu 1926, fără să intenționăm restrângerea drepturilor constituționale ale membrilor Veneratului Cler, dar pentru ca să asigurăm bunul mers al serviciilor publice bisericești încredințate singuraticilor membri ai Veneratului Cler, cari ar dori să candideze pentru vreun mandat de deputat ori senator, dispunem următoarele:

1. Nimeni dintre membrii Veneratului Cler ori altă persoană aplicată în serviciul acestei arhidieceze, nu are voie să candideze, nici la Camera nici la Senat, fără consimțământul acestui Ordinariat arhiepiscopal, care consimțământ îl va cere în scris. La rezolvirea acestor petiții vom aprecia în locul prim dacă respectivul poate ori nu poate fi substituit în oficiul său.

2. Pentru cazul, că va reuși să fie ales, respectiva persoană își va lua un concediu pe tot timpul legislaturii, pentru care va fi ales.

3. Acest concediu însă nu-l vor putea

* În legătură cu articolașul »Pro memoria« din numărul ultim ni-se cere din partea societății »Mormintele eroilor« și publicarea acestui apel. N. R.

obține, decât dacă vor prezenta o persoană aptă și acceptabilă aprobată de noi, care să poată substitui și căreia îi vor ceda 80% din salariul lor, drept retribuție pentru substituție.

Cronică bisericească.

Alte misiuni populare în eparhia Lugojului. Urmate cu o perseverență vrednică de toată atenția, misiunile populare din eparhia noastră de Lugoj devin tot mai mult un ferment de nouă viață pentru credincioșii acestei eparhii.

Cele din urmă, ținute toate între Bună-vestire și Florii, au mângăiat și întărit în credință pe credincioșii din Iscroni, Hitiaș, Secaș, Cigmău și Silha, predicând pâr. Dr. N. Brinzeu, președintele reuniunii, pâr. Dr. Fireza, harnicul ei secretar, precum și preoții Ion Muntean, G. Muntean și Iustin Bora. — O învoire a misiunilor, împreună cu devoțiunile preserise pentru câștigarea indulgenței jubilară, s'a ținut în Dumineca Tomii la Izgar, sub conducerea pâr. Dr. G. Fireza.

Mitropolitul Vasile la Bucerdea grănoasă și Crăciunel. Pentru a sfinți biserica din Bucerdea grănoasă — restaurată cu mari jertfe din partea credincioșilor noștri de acolo —, I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit Vasile a descins Sâmbăta trecută în această parohie învecinată cu Blajul. Încă departe de comună a fost întâmpinat de un mândru banderiu de călăreți, iar în comuna împodobită pe întreg parcursul cu frunziș, velințe și covoare îl așteptau, îmbrăcați în haine de sărbătoare, bunii noștri credincioși, a căror bucurie se putea citi de pe fețele tuturor. La cuvintele de bineventare ale preotului localnic (pâr. G. Meseșan), I. Preasfinția Sa amintește de drumul său la Roma sf. apostoli Petru și Pavel, de unde se întoarse abia cu o zi înainte, îndemnând la credință și statornicie.

Însuși actul sfințirii s'a săvârșit a doua zi cu o solemnitate deosebită, ridicată foarte mult prin puternicul cor al Seminarului teologic din Blaj de sub conducerea profesorului Celestin Cherebețiu. Îndemnați de pâr. mitropolit, foarte mulți dintre credincioșii bucerzeni au ținut ca odată cu sfințirea bisericii să-și sfințească din nou și sufletele, primind sfintele sacrameinte ale spovedaniei și sf. euharistii. După recepțiile și banchetul obișnuit s'a aranjat o frumoasă serbare populară, care a contribuit și ea foarte mult la ridicarea solemnității acestei zile, a cărei pomenire nu se va șterge curând.

Către seară I. Preasfinția Sa a vizitat și pe credincioșii din Crăciunelul de jos, cari sub conducerea venerabilului pâr. Lațiu i-au făcut o primire tot atât de frumoasă.

O scrisoare papală în onoarea sf. Cruci. Împlinindu-se anul acesta 16 veacuri dela găsirea sf. Cruci prin împărăteasa Elena, sf. Părinte al Romei a adresat de curând Cardinalului Van Rossum, titularul basilicii S. Croce în Gerusalemme, o scrisoare deosebit de frumoasă, în care subliniind — răzimat îndeosebi pe sf. Efrem Syrul — importanța acestui simbol al creștinătății, ia măsurile de lipsă pentru sărbătorirea cuvenită a acestei aniversări.

Măsurile acestea sunt următoarele: Dela 30 Aprilie — când a început tridul ce-a premeră sărbătorii găsirii sf. Cruci — și până la sfârșitul acestui an, Papa învoiește ca toți credincioșii, cari spovediți și cuminecați vor vizita, chiar și în aceeași zi, de 5 ori basilica numită ori altă biserică închinată sf. Cruci, și se vor ruga la intențiunea pe care o are, să poată

obține în Roma indulgență plenară, iar afară de Roma să poată câștiga indulgența jubileului sfânt și a doua oră, pentru sufletele din purgator.

Din bogăția de idei a acestei minunate scrisori papale vom da și noi câteva într'un număr apropiat.

Centenarul sf. Francisc de Assisi. Părinții franciscani ai provinciei românești din Moldova anunță, că din prilejul aniversării centenare a a morții sf. Francisc de Assisi mort la 1226, se vor face timp de câte 3 zile mari serbări religioase în toate parohiile păstorite din partea lor. Cele mai multe (Băcău, Prăjești, Troțuș, Huși, Fărăoani, Răducăneni, Hălăucești, Luizi-Călugăra și Galați se vor ține în lunile Iunie—Septembrie, iar celelalte (Adjudeni, Pildești și Săbăoani) în luna Decembrie.

Cu prilejul acestor serbări aranjate în forma unor misiuni populare, se vor îndeplini și devoțiunile necesare pentru dobândirea indulgențelor jubileare ale anului sfânt.

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. *Cornel Mateiu* de adm. parohial la Socol.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe p. *Mihail Șoproni* de paroh la Galați, pe p. *Avram Glidan* de adm. parohial la Hățăgel, pe p. *Tiberiu Grozesan* de adm. parohial la Batania, pe p. *Pavel Sarmăș* de adm. parohial la Comorăște, iar pe p. *Ioan Rațiu* de adm. parohial la Furlug.

Concurso. P. Ven. Ordinariat arhidieceznan publică, cu termenul de *31 Maiu* concurs la următoarele parohii: *Turda nouă*, împreună cu oficiul protopopesc al Turzii, *Logig* (prot. Fărăgău), *Alba-Iulia* (parohia din Maieri), *Aruncuta*, *Corpadea* și *Boș* (prot. Cojocna), *Ciurila* și *Ceanul-mare* (prot. Turda), *Sânmihaul Almașului* (prot. Dârgea), *Orosia* (prot. Murăș-Uioara) și *Lăscud* (prot. Iernut).

Regimul provizor pentru bănturile spirtoase. Până la votarea legii de unificare a regimurilor deosebite azi în vigoare, Consiliul de miniștri a aprobat de curând pentru întreaga țară următorul regim provizor: 1 *In comunele rurale* se vor aplica legile în vigoare, cu observația că numărul debitelor existente azi să nu fie sporit sub nici un cuvânt, ba acolo unde proporția legală față de populație este depășită, se va desființa orice debit în plus. Debite nouă se vor admite numai în locul celor desființate din alte motive și numai pe timp de 2 ani. *In comunele urbane* încă se vor păstra debitele existente, dar se va permite deschiderea de restaurante, în care băutura se va întrebuița numai ca accesoriu. Debitele închise pe motive legale nu se vor mai putea reînființa. — Cărciumele comunale din Ardeal, a căror funcționare a fost oprită, se vor putea redeschide până la 31 Decembrie 1927.

Locale. Joia viitoare, înălțarea Domnului, va predica în catedrală p. *Dr. Nicolae Lupu*, profesor la Academia de teologie, iar în Dumineca ce urmează p. *Dr. Augustin Tatar*, profesor la aceeași Academie.

— În proporții binișor mai reduse, impuse de situația creată prin frământările pentru alegerile parlamentare, *serbările de 3/15 Maiu* se vor ține și anul acesta. Ne desparte de ele abia o săptămână, pregătirile sunt în curs, dar cu toate acestea pare că nimeni nu vorbește de ele. Și nu e mirare, fiindcă lumea se agită acum pe chestii binișor depărtate de ceace se cheamă cultură.

— Uzinele anunță *inaugurarea conductei electrice* pe începutul săptămânei proxime și se dă cu sigur, că cel mai târziu pe Miercuri seara Blajul va avea în sfârșit lumina mult așteptată.

Pentru cucerirea polului nordic vor porni în curând două expediții nouă. Una a Americanilor, organizată de societatea de aviație din Detroit, Mișigan, având în frunte pe australianul Wilkins, fost tovarăș de drum al lui Shackleton, iar a doua care va pleca din nou în numele Norvegiei, sub conducerea celebrului Amundsen. Afară de descoperirea științifică a polului, ambele aceste expediții au și gândul de-a ocupa teritoriul din jurul lui pentru statele, în numele și cu ajutorul cărora pleacă în explorarea lui. Pretenții de-al stăpâni mai are de altfel și Rusia care a și anexat... teoretic toate ținuturile și toate insulele ce se vor descoperi în spre nord și cari în momentul publicării decretului nu făceau parte integrală din teritoriul altui stat. — Cu atâția aspiranți la stăpânirea lui, să sperăm că după atâtea sacrificii polul nordic va putea fi măcar descoperit.

† **Păr. Silviu Pascu**, profesor la liceul de stat din Timișoara, s'a stins la 9 Aprilie c. în anul 44 al vieții și 16 al preoției sale cinstite. Înainte de-a trece (la 1919) în învățământ, pentru care a fost o adevărată podoabă, p. Pascu a fost preot în Jebel (eparhia Lugojului). I-s'a făcut o înmormântare din cele mai frumoase, o dovadă singură de simpatii pe cari le-a avut acest preot-profesor. — Odihnească în pace!

† **Amalia Vamoș**, soția preotului nostru din Iernea, s'a stins la 30 Aprilie c. în anul 29-lea al vieții și abia al doilea al căsătoriei sale. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Ioan Deva**, învățător la școala primară din Blaj, s'a stins la 2 Maiu c. în anul 53 al vieții. Il deplâng numeroase rudenii. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

Dr. B. Lugoj. În numărul acesta a trebuit să urmeze articolul promis, rezervându-se primele coloane din cel viitor pentru ceice ar fi de altă părere. Vă stăm deci la dispoziție, dar vrem ceva nou. Reproducerea dorită nu o putem face. În felul cum se prezintă, ea nici n'ar servi de altfel părerii pe care o susținem.

A. Reghin. Da, ne aducem foarte bine aminte de condiția referitoare la politică, pe care ultima adunare generală a pus-o candidatului său la prezidenție și știm apriat, că alegerea actualului ministru de culte în scaunul de președinte al „Astrei“ s'a făcut numai după ce a declarat categoric că acceptă condiția de-a nu mai face politică militantă. Ceice cunoșteau însă mai de aproape pe d. Goldiș, și știau că prezidenția „Astrei“ n'are să-i fie nici pe viitor decât o nouă platformă politică, erau de pe atunci în curat cu valoarea acestor declarații, fiind siguri că ele n'au să fie împlinite. Ar fi deci o naivitate a crede, că președintele „Astrei“ va înțelege să tragă consecințele de pe urma politicii foarte militante, pe care incontestabil o face în timpul din urmă.

S. Terebești. Cunoaștem și noi mizeriile cari se fac preoției acum în alegeri. Ele n'au să intimideze pe nimeni, fiindcă ați apăra o convingere întemeiată pe cele mai solide elemente de judecată și inspirată de marile interese ale bisericii, pe care o servim — și trebuie s'o servim — și pe această cale, este nu numai un drept absolut incontestabil, dar chiar o elementară datorie de conștiință. Cele trimise nu le mai dăm, fiindcă lucrul s'a aranjat, după cum vedeți, într'o formă mult mai bogată.

„Biruința“. Cluj. Că nu înțelegem articolul politic din fruntea ultimului număr al „Sionului românesc“, organul oficial al episcopiei Lugojului — din care DVoastră reproduceți cu atâta satisfacție — este foarte adevărat, dar de aici până la afirmația DVoastră, că „părintele Rusu dela Blaj sau popa Man dela Gherla... n'au cugetat niciodată în armonie cu ceilalți păstori ai turmei greco-catolice române“, este o distanță enormă.

„Lumina satelor“. Sibiu. Mărunta DV. sporovială pe chestia greșelilor confessionale ale politicii partidului național, este pentru noi cea mai bună dovadă, că biserica noastră nu poate merge decât alături de acest partid, care singur mai poate înfrâna nesăbuitele DV. pretenții de ortodoxizare a întreg sufletului acestui neam, vrednic de o soartă mai bună.

M. Sânmărtinul de câmpie. Am primit cele trimise și dacă se va putea le vom face loc.

E. Aiton. Ne-ar plăcea f. mult, dacă ați putea face cele promise.

Citiți și Răspândiți „UNIREA“

AVIZ.

Pentru ocuparea postului de cond. d. c. a cător la prăvălia noastră „Consum din Blaj, se escrie concurs cu termenul 1 Iunie 1926.

Reflecții au să documenteze și diile absolvate și praxa de până acum. Retribuirea după învoială.

„PATRIA“

155-1-? Bancă pentru credit comerț și industrie
Societate anonimă, Blaj.

Aviz.

Se aduce la cunoștința On. public, că ziua de Marți 11 I. c. se va pune în funcțiune Uzina Electrică. Dela această dată, **atingerea oricărei conducte electrice din raza acțiunii a Uzinei este mortală.** Pentru cunjurarea accidentelor, de cari nu-și asuză responsabilitatea nici Societatea, nici Uzina Electrică, se pune în vedere On. public, că e strict interzisă atingerea oricărei conducte.

Totodată punem în vedere Dlor conștienți în paușal, că ne rezervăm dreptul a furniza noi becurile necesare luminatului. Aceas pentru ca să fim scutiți de prea desele controluri.

„ELECTRICA“ S. A.

1-1 (155)

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 18-52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale** etc., precum și o dăjdi bisericești: **Yestminte și Prapori** din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori** cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Atelier de pantofărie modernă și ortopedică, în curte la

IOAN BLAGA

sub conducerea

DLUI GEORGE GADA,

absolvent al mai multor cursuri de specialitate în bransa pantofăriei, diplomat în ortopedie.

Se execută prompt și pe lângă garanță orice lucru în bransa pantofăriei. — Se garantează și pentru cele mai gingașe picioare.

(162) 4-?